

Alkoholi Nigeriassa: tuotanto, juomatavat ja terveysvaikutukset

A. O. Odejide

Nigeria sijaitsee Länsi-Afrikassa, Saharan autiomaan eteläpuolella. Asukasluku on nykyisin 98,1 miljoonaa, ja sen vuotuiskasvu on 2,8 %:n ja 3,4 %:n välillä (FOS 1985). Alle 15-vuotiaita lapsia on 47,2 % ja yli 65-vuotiaita 2,4 %. Naisia on hieman enemmän kuin miehiä (52 %).

Maa on 19 osavaltion liittovaltio. Väestön pääosa jakautuu kolmeen suureen heimoon (hausa, joruba ja ibo), joiden sisällä puhutaan useita murteita. Hausat asuvat pääosin maan pohjoisosassa ja kaksi muuta heimoa etelässä. Heimojen välillä on kuitenkin vuorovaikutusta, ja asuinpaikan voi valita maassa vapaasti. Eurooppalainen ydinperhe on Nigeriassa poikkeus, suurperhe sääntö.

Nigeria on edelleen maanviljelysmaa, vaikkakin yhteiskunta on kokenut voimakkaan muutoksen 20 viime vuoden aikana. Öljyn tulo maan tärkeimmäksi tulolähteeksi on johtanut nopeaan kaupungistumiseen ja teollistumiseen. Asukasta kohden laskettu tulo on myös lisääntynyt 70-luvun alun 211 dollarista 742 dollariin 80-luvun alussa. Öljyn hinnanromahdus viime vuosina on raskaasti vähentänyt myös Nigerian valuuttatuloja.

Alkoholijuomia tuotettiin ja kulutettiin Nigeriassa jo siirtomaavallan aikana, joten alkoholia voidaan pitää perinteisesti hyväksytyinä päihteenä. Kotimaisia juomia ovat mm. palmuviini sekä ”burukutu” tai ”pito”, viljasta käytetyt juomat. Näistä on tislattu lisäksi ”pakkallista giniä”, jonka alkoholipitoisuus on suuri. Monin paikoin maaseudulla näitä juomia valmistetaan sekä omaan käyttöön että myyntiin. Aikaisemmin ”ginin” myynti oli kiellettyä, mutta nykyisin rohkaistaan sen myyntiä teollisiin tislamoihin jatkokäsittelyä varten.

Minkäänlaista viranomaisten kontrollia kotivalmisteisten juomien tuotantoon, myyntiin tai kulutukseen ei kuitenkaan kohdistu.

Tuotantomääristä ei myöskään ole tilastoja. Tieto, että Norjassa arviolta 20 % alkoholijuomien tuotannosta tapahtuu kotona, viittaa siihen, että myös Nigeriassa viranomaisten olisi syytä kerätä tietoja kotivalmistuksesta.

Liittohallitus myöntää ulkomaisille yhtiöille lisensejä sekä raaka-aineiden että pääasiassa Euroopasta ja Pohjois-Amerikasta tuotavien valmiiden alkoholijuomien maahantuontiin. Hallitus päättää tuotavien raaka-aineiden ja juomien määristä ja tyypeistä. Koska tuonnista maksetaan tullia, täytyy hallituksen pitää huolta siitä, että tuonnista pidetään tilastoa. Tuontilupien lisäksi hallitus myöntää alkoholi-tehtaiden perustamisoikeuksia ja määrää niissä vuosittain tuotettavan kiintiön. Tulli- ja lissenssivirasto valvoo, ettei kiintiöitä ylitetä. Tuontia ja kotimaista valmistusta koskevat tilastot ovat kutakuinkin luotettavia, ja niitä koskevat tiedot viime vuosilta on koottu taulukkoon 1.

Vuonna 1979 Nigeriassa oli 15 olutpanimoa, mutta vuoteen 1985 mennessä niiden määrä on kasvanut 34:ään. Lisäksi maassa on nykyisin 4 tislaamaa sekä 9 viinintuotantokeskusta (FOS 1985). Panimoista 27 sijaitsee etelässä ja vain 7 pohjoisessa. Nigerian 19 osavaltiosta vain kuudessa ei ole panimoa, ja näistä viisi kuuluu pohjoisiin osavaltioihin. Oluen tuotanto kasvoi tasaisesti vuosina 1978—1982, mutta vuonna 1983 tuotannon lisäys oli kokonaista 37 %. Tästä johtuen oluen tuonti tipahti vuoden 1980 9,9 miljoonasta hehtolitrasta 1,5 miljoonaan hehtolitraan vuonna 1983.

Toinen mielenkiintoinen havainto, joka on luettavissa taulukosta 1, on väkevien juomien tuonnin jatkuva kasvu. Vuonna 1982 tuotiin 1,0 miljoonaa hehtolitraa väkeviä, vuonna 1983 jo 6,9 miljoonaa hehtolitraa. Tämä tarkoittaa sitä, että samalla kun nigerialainen olut vähitellen korvaa tuontioluen, väkevien tuonti vain kasvaa. Tuonnin arvo pysyy näin kuta-

Taulukko 1. Alkoholijuomien tuotannon ja tuonnin määrä ja arvo Nigeriassa 1980—1983

vuosi	Nigeriassa tuotettu olut		maahan tuodut alkoholijuomat					tuontialkoholin kokonaisarvo milj. US\$
	olut milj. hl	olut milj. hl	olut milj. US\$	viini milj. hl	viini milj. US\$	väkevät milj. hl	väkevät milj. US\$	
1980	7,5	9,9	12,4	3,0	3,1	0,2	0,6	16,0
1981	8,2	6,0	6,2	6,6	10,3	1,3	2,2	18,7
1982	8,4	1,5	6,4	5,1	15,0	1,0	3,2	24,6
1983	14,3	1,5	4,6	1,0	1,8	6,9	14,2	20,6

kuinkin ennallaan. Vuonna 1984 alkoholijuomien ja tupakan tuonnin arvon prosentuaalinen osuus kokonaistuonnin arvosta oli 0,1 %.¹

Alkoholin kulutus on Nigeriassa todennäköisesti siis lisääntynyt merkittävästi 10 viime vuoden aikana. Vaikka tarkkaa per capita-kulutuslukua ei voida määrittellä, myös tiedot alkoholijuomien myynnin verotuksesta tukevat tätä käsitystä. Esimerkiksi alkoholitehdas, joka vuonna 1979 maksoi veroa 55 miljoonaa nairaa (88 milj. dollaria), maksoi veroa vuonna 1984 jo 88 miljoonaa nairaa (132 milj. dollaria); lisäys on viidessä vuodessa ollut 62,5 %. Alkoholin tuotannon ja tuonnin sekä kulutuksen kasvu ylittävät selvästi väestön vuotuisen 2,8—3,4 %:n kasvun. Tämä huolestuttava kuva vastaa yleismaailmallista trendiä, jota B. Walsh ja M. Grant (1985) ovat korostaneet.

Markkinamuutokset ja alkoholikauppa

Alkoholi on ”helppo” tuote teollistuneiden ja kehitysmaiden välisessä kaupassa. Monien muiden kolmannen maailman maiden tapaan Nigeria on mukava markkina-alue eurooppalaisten ja yhdysvaltalaisien jättiyritysten merkituotteille ja raaka-aineille. Teollistuneiden maiden alkoholimarkkinat tasaantuvat ja paine uusien markkina-alueiden löytämiseen kehitysmaista kasvaa (Cavanagh & Clairmonte 1985). S. Casswell (1985) on raportoinut samanlaisesta kehityksestä Tyynenmeren ympärysmailloissa.

Valmiiden alkoholijuomien viennin lisäksi monikansalliset yhtiöt perustavat yhteistyössä

Nigerian osavaltioiden hallitusten tai yksityisten henkilöiden kanssa olutpanimoita. Kansainvälisen olutteollisuuden jättiläiset ovat siten edesauttaneet alkoholintuotannon ja sen seurauksena myös kulutuksen kasvua Nigeriassa.

Lisäksi nigerialaiset tuottajat matkivat länsimaisia markkinointimenetelmiä. Alkoholiamainostetaan tiedotusvälineissä juomana, joka antaa voimaa ja menestystä elämässä sekä yhteiskunnallista arvontoa. Alkoholin arvoa verta vahvistavana aineena korostetaan usein tv-mainoksissa.

Valmistajat kilpailevat tietysti omien merkkiensä markkinaosuuksien kasvattamisessa, mikä johtaa ”antaa mennä” -mielialan leviämiseen alkoholin käytössä. Tällä hetkellä alkoholimainontaa ei rajoiteta millään tavoin. Siksi olisi tarpeen analysoida tämäntyyppisen mainonnan vaikutuksia nigerialaisten alkoholinkäyttötapoihin.

Alkoholikaupan yhtenä osatekijänä on luonnollisesti valtion saama alkoholitulo. Valtion alkoholitulo muodostuu a) yritysverosta, joka riippuu yrityksen vuosittaisesta tulostasosta, b) liikevaihtoverosta, joka koskee kotimaassa tuotettuja tai myytyjä tuotteita, c) tullista, joka maksetaan maahan tuoduista tuotteista, d) omaisuusverosta, jota yritykset maksavat liittovaltiolle tai osavaltioille, e) tuloverosta, jota työntekijät maksavat sekä f) alihankkijoiden — pakkaus-, etiketti- ja korkkitehtaiden — maksamista veroista.

Pelkästään vuonna 1984 eräs olutpanimo maksoi veroja kaikkiaan (kohdat a—f yhteensä) 148 miljoonaa nairaa eli 222 miljoonaa dollaria. Siksi yhtiö varsin oikeutetusti väittääkin, että se tarjoaa suuren määrän työpaikkoja, edesauttaa maan taloudellista kasvua sekä antaa toimeentulon tuhansille ihmi-

¹ Nigerian Keskuspankin vuosiraportissa 1984 on alkoholin ja tupakan tuontiluvut yhdistetty.

sille, jotka työskentelevät alihankkijayrityksissä tai vähittäismyynnissä. Tällaisia perusteita on minkään hallituksen, varsinkaan kehitysmaahan, vaikea asettaa kyseenalaiseksi.

Panimoiden ”filantrooppista” imagoa korostetaan myös Nigeriassa. Yhtiöt osallistuvat runsaskätisesti valtion tukemiin sosiaalisiin projekteihin, kuten urheilu- ja kulttuuritapah-tumiin. Näin alkoholiteollisuuden toiminta kolmannessa maailmassa on omiaan synnyttämään ristiriitaa kansantalouden kehityksen ja alkoholista aiheutuvien terveysongelmien ehkäisyn välillä.

Juomatavat

Muutamit maaseudun alkoholin käyttöä koskevat raportit osoittavat, että pääasiassa ammattitaidottomista työläisistä koostuvien yhteisöjen juomatavat ovat keskimäärin varsin seurallisia (Odejide & al. 1977). A. O. Odejiden tutkimuksen mukaan suurkuluttajia on lähinnä miesten keskuudessa, kun taas raittiit tai vähän alkoholia käyttävät ovat pääosin naisia (8,1 % miehistä oli suurkuluttajia, mutta naisista ei yksikään; 26,1 % miehistä ja 45 % naisista oli raittiita; 38,8 % miehistä ja 52,7 % naisista oli satunnaiskäyttäjiä). Kummankin sukupuolen keskuudessa kohtuukäyttö tai runsas käyttö oli epätavallista ennen 35 vuoden ikää. Olut oli tavallisin juoma, seuraavana oli palmuviini. Vähiten käytettiin palmuviinistä tislattua väkevää juomaa (ogogoro).

Vastaavatyypisen, 340:tä koulutettua nigerialaista koskevan tutkimuksen mukaan kohtuukäyttö on yleisin juomismalli keski-ikäisillä miehillä riippumatta heidän ammatistaan (Odejide 1979). Myös koulutetut naiset käyttävät alkoholia enemmän kuin heidän vähemmän etuoikeutetut sisarensa — päinvastoin kuin maaseudulla, jossa juominen on miltei kokonaan miessukupuolen yksinoikeus.

Myös nuorisotutkimukset osoittavat, että alkoholi on Nigeriassa nuorison eniten väärin käyttämä päihde (Nevadomsky 1981; Ebie & Pela 1981; Anumonye 1980). Raporttien mukaan alkoholin käyttö opetellaan noin 11-vuotiaana. Nykyisin myös yhä useammat tytöt käyttävät alkoholia. Selityksenä tähän lienevät alkoholin käytön yleinen sosiaalinen hyväksyt-tävyys ja lisääntyvä koulutus.

Alkoholihaitat

Kliinisiä tutkimuksia alkoholihaitoista on tehty vain muutamia (Asuni 1974; Odejide 1978). T. Asuni tutki Aron sairaalaan Abeokutaan tulleet alkoholitapaukset vuosina 1964—1973. Periodin alkupuoliskolla tapauksia oli 14, kun taas jälkipuoliskolla 1969—1973 niitä oli 46. Samantyyppisessä, Ibadanin yliopistollisessa sairaalassa tehdyssä tutkimuksessa (1978) Odejide identifioi 42 alkoholitapausta. Molemmissa tutkimuksissa pääosa potilaista oli keski-ikäisiä tai sitä vanhempia miehiä.

Tutkimuksissa havaitut alkoholihaitat on eritelty taulukossa 2. Komplikaatiot voidaan jakaa psykologisiin, fysiologisiin ja sosiaalisiin; psykologiset ovat hallitsevina. Näitä olivat oireet alkoholiriippuvuudesta, juomiskausista, deliriumista ja muistikatkoista. Fyysisiä komplikaatioita olivat maksasairaudet, monihermotulehdus ja impotenssi. Odejiden tutkimuksessa sosiaalisia ongelmia olivat työpaikan menetys, avioliittovaikeudet ja taloudelliset ongelmat. Kummassakaan tutkimuksessa ei ilmennyt rikollista käyttäytymistä. Osittain tämä johtunee siitä, ettei juopumus sinänsä ole Nigeriassa rikkomus, ei edes liikenteessä. Rattijuopumusta koskeva lainkohta on epäselvä — ainakaan minkäänlaisia promillerajoja ei ole määritelty.

Äskettäin valmistui kolmen ibadanilaisen yleissairaalan ensiapuklinikalle tulneiden potilaiden seuranta tutkimus. Taulukkoon 3 on koottu tulokset kuuden kuukauden seuranta-ajalta. Kaikki 35 tapausta olivat miehiä, keski-ikä 39 vuotta. Heistä 25 oli ammattitaidottomia työläisiä, 8 opiskelijaa ja vain 2 ammattitaitoista työntekijää.

Johtopäätöksiä

Alkoholin tuotanto ja kulutus ovat selvästi lisääntymässä Nigeriassa. Kun lisäksi koulutus- ja urbanisointumistaso ovat nousussa, voidaan ennustaa alkoholiongelmien lisääntyvän olennaisesti seuraavien kymmenen vuoden aikana. Tällä hetkellä tietoon tulevat vain niin vakavat ongelmat, että ne johtavat sairaalahoitoon. Nigeriassa tiedotetaan kovin puutteellisesti niistä vaaroista, jotka kytkeytyvät pitkäai-

Taulukko 2. Kahdessa retrospektiivisessä tutkimuksessa todetut alkoholihaitat

Asuni 1974		Odejide 1978	
haitta	tapausten lkm	haitta	oireiden lkm ¹
riippuvuus ja juoppous	18	vapinaa aamuisin	24
hallusinaatiot	4	tilapäinen muistinmenetys (blackout)	6
alkoholipsykoosit	17	muistin heikkeneminen (dementia)	4
tapaturmat	1	tilapäinen juopumus	30
oireellinen juominen	19	delirium tremens	8
dementia (tylsistyminen)	1	maksasairaudet	13
		monihermotulehdus	6
		sekapäisyys	5
		impotenssi	3
		työpaikan menetys	4
		avioliitto-ongelmia	6
		taloudellisia ongelmia jatkuvasti	5
yhteensä	60	yhteensä	114

¹Potilaalla saattoi esiintyä useampia oireita kuin yksi, mikä selittää sen, että 48 potilaalla oli kaikkiaan 114 oiretta.

kaiseen ja/tai runsaaseen alkoholin käyttöön (Odejide 1978). Siksi Nigeriassa on kiireesti tehostettava tutkimusta, erityisesti alkoholin liikakäytön epidemiologian alueella. Ongelmia koskevien perustietojen keruun pitäisi olla jatkuvaa.

Nykytilanteessa olisi syytä ryhtyä seuraaviin toimenpiteisiin ongelmien ehkäisyn ja hoidon parantamiseksi.

Alkoholin saatavuus ja kulutus. Vastuu saatavuuden ja kulutuksen säätelystä kuuluu liittovaltion ja osavaltioiden hallituksille. Tällä hetkellä vähittäismyynnin aukioloaikoja ja lajivalikoimia ei rajoiteta oikeastaan millään tavalla, ei varsinkaan maan eteläosissa. Nuorten on havaittu juovan kouluaikana, ja työaikana juominen on yleistä. Alkoholin myynti pitäisikin rajoittaa iltapäivään ja iltaan. Lisäksi hallituksen pitäisi rajoittaa alkoholimainontaa. Rajoittamaton alkoholijuomien markkinointi tekee tyhjäksi kaikki kulutuksen rajoittamispyrkimykset. Nimenomaan tällä alueella hallituksen pitäisi omaksua tiukka linja.

Panimoiden keskittyminen kristittyyn etelään kertoo Islamin suuresta voimasta maan pohjoisosissa. Islamilaiset dogmit kieltävät sekä alkoholin tuotannon että kulutuksen ja voivat estää panimoiden leviämisen muslimivoittoisiin pohjoisiin osavaltioihin. Koska liittovaltion hallitus on julistanut Nigerian ei-

Taulukko 3. Ibadanin kolmessa suurimmassa sairaalassa todetut alkoholihaitat

haitta	oireiden lkm ¹	osuus-% potilaista (N=35)
mahan ja suoliston sairaudet	18	51,4
liikennetapaturmat	13	37,1
alkoholin väärinkäyttö/ juopumus	8	22,8
häiritsevä esiintyminen (mekastava/nukkavieru vaatetus/ häiritsee naapureita)	3	8,6
kouluongelmat (poissaolot/ heikot suoritukset)	2	5,7
maksavaurio/maksakirroosi	2	5,7
impotenssi	1	2,9
riippuvuus	1	2,9
keskittymiskyvyttömyys	1	2,9
itsemurhayritykset	1	2,9
työpaikkaongelmat (heikko suoritus/irtisanominen)	1	2,9
yhteensä	51	

¹Potilaalla saattoi esiintyä useampia oireita kuin yksi, mikä selittää sen, että 35 potilaalla oli kaikkiaan 51 oiretta.

uskonnolliseksi valtioksi, tällainen saatavuuden rajoittaminen voi toteutua vain osavaltioi-

den tasolla ja niissäkin vain silloin, kun ne ovat uskonnollisesti yhtenäisiä.

Alkoholi ja liikenne. Rattijuopumusta koskeva lainsäädäntö ei ole selkeä eikä promillerajoja ole. Tästä paljolti johtuu, että liikenneonnettomuustiheys on Nigeriassa erittäin suuri (maailman suurimpia). Jatkuvasti kerrotaan onnettomuuksista, joissa alkoholi on varsin todennäköisesti ollut keskeinen tekijä. Siksi olisi pikaisesti saatava aikaan laki, joka selkeästi määrittelee rangaistukseen johtavat promillerajat. Liikennepoliiseille olisi saatava puhalluslaitteita, ja heidät olisi opetettava myös käyttämään niitä. Lisäksi sairaalat (erityisesti yliopistolliset klinikat) pitäisi varustaa verenalkoholin määrittelylaitteilla.

Valistus ja informaatio. Liittovaltion ja osavaltioiden opetusministeriöt pitäisi velvoittaa valistamaan kansalaisia alkoholin käytön ja liikakäytön vaaroista. Lisäksi alkoholia koskevaa tietoa tulisi sisällyttää erilaisiin koulutusohjelmiin, erityisesti terveydenhuollon ja lääketieteen opetusohjelmiin.

Terveydenhuolto. Tällä hetkellä Nigerian terveydenhuolto painottuu väestön hoitamiseen terveyskeskuksissa. Varsin tärkeää olisi, että keskusten henkilökunta koulutettaisiin identifioimaan ja hoitamaan alueensa alkoholiongelmia. Hoidon ohella keskuksset voisivat myös tuottaa jatkuvasti perustietoa ongelmien laajuudesta.

Kaikki edellä luetellut toimenpiteet vaatisivat liittovaltion ja osavaltioiden hallitusten päätöksentekoa. Mutta kuten aikaisemmin artikkelissa on osoitettu, saattaa alkoholikaupasta saatava taloudellinen hyöty painaa hallitusten vaa'assa enemmän kuin terveysvaarat, joita kasvavasta alkoholin kulutuksesta saattaa seurata.

Ongelman ydin on liian vähäinen tilastollinen ja muu tieto ongelmien laajuudesta. Hallitustason päättäjät olisi mahdollista saada vakuuttuneiksi sellaisen ohjelman tarpeellisuu-desta, jolla alkoholin tuotannon ja kulutuksen kasvu saataisiin katkaistuksi Nigeriassa. Lisäksi monikansalliset yhtiöt, joiden toiminnan tulosta kulutuksen kasvu pääosin on, ovat vikkeliä selittämään kehitysmaiden hallituk-

sille, kuinka olennaisen tärkeää sosiaaliselle, taloudelliselle ja poliittiselle kehitykselle näiden yhtiöiden vapaa toiminta on. Siksi alkoholin kulutuksen, erityisesti oluen, kasvava trendi tulee jatkumaan monissa kehitysmaissa — ainakin siihen saakka, kunnes alkoholi kansainvälisessä kaupassa määritellään yhtä vaaralliseksi kuin huumeet.

Kirjallisuus

Anumonye, A.: Drug use among young people in Lagos, Nigeria. *Bulletin on Narcotics* 32 (1980): 39—45

Asuni, T.: Pattern of alcohol problem as seen in the neuro-psychiatric hospital, Aro Abeokuta, Nigeria 1964—1973. In the proceedings of the 1974 Workshop of the Association of Psychiatrists in Africa on Alcohol and Drug Dependence 66. ICAA Publications. Kenya, Sept. 1974

Casswell, S.: In the discussion on the alcohol trade and its effects on public health. *World Health Forum* 6 (1985): 200—201

Cavanagh, J. & Clairmonte, F. F.: *Alcoholic beverages: dimensions of corporate power.* London: Croom Helm, 1985

Ebie, J. C. & Pela, O. A.: Some aspects of drug use among students in Benin City, Nigeria. *Drug and Alcohol Dependence* 1 (1981): 265—270

Federal Office of Statistics (FOS): *Industry Profile, Breweries, 1985*

Nevadomsky, J.: Patterns of self reported drug use among secondary school students in Bendel State, Nigeria. *Bulletin on Narcotics* 33 (1981): 9—19

Odejide, A. O.: Alcoholism: A major health hazard in Nigeria? *Nigerian Medical Journal* 9 (1978): 230—232

Odejide, A. O.: Alcohol use in a subgroup of literate Nigerians. *African Journal of Psychiatry* 1979: 15—20

Odejide, A. O. & Olatawura, M. O.: Alcohol use in a Nigerian rural community. *African Journal of Psychiatry* 1977: 69—74

Oshodi, O. G.: Alcohol abuse: A case study of secondary school students in a rural area of Benin district, Nigeria. *Drug and Alcohol Dependence* 8 (1981): 207—213

Walsh, B. & Grant, M.: The alcohol trade and its effects on public health. *World Health Forum* 6 (1985): 195—199.

English Summary

A. O. Odejide: *Alkoholi Nigeriassa: tuotanto, juomatavat ja terveysvaikutukset (Alcohol in Nigeria: Production, Patterns of Use and Associated Health Effects)*

Official statistics on Nigeria's industrial alcohol production and alcohol imports demonstrate that imports of distilled beverages into Nigeria have increased markedly in recent years. Moreover, Nigeria's beer output doubled between 1980 and 1984. This indicates a major increase in Nigeria's alcohol consumption — a rise significantly greater than the country's population growth.

Nigeria is an attractive market for multi-national alcohol companies. The country imports both trade mark beverages and raw materials for her own brewing industry. She has no regulations for the marketing of alcohol. Alcohol industry has a strong position in the Nigerian State economy — as a source of tax revenue, source of employment and "philanthropic institution", supporting sport and the arts.

Whilst drinking is an exclusively masculine activity in rural districts, research shows that women in towns and cities, especially well-educated women, are coming to consume more and more alcohol. Youngsters often begin to drink as early as at the age of eleven years and it is as common for girls to use alcohol as it is for boys. The most popular

alcoholic beverage is beer.

Not much research into the clinical problems associated with alcohol has been conducted in Nigeria. The most common problems appear to be tied to psychological alcohol dependency, ailments of the digestive organs, acute intoxication and accidents caused by drunken driving.

The writer predicts that, as a result of education and urbanization amongst other things, alcohol problems will become more prevalent in Nigeria in the next few years. Looking at matters from the point of view of prevention, it is vital that education campaigns be directed towards young people — at school, for instance. Local health clinics should be used in order that alcohol problems might be noted at an earlier stage. Rehabilitation programmes should be instigated for alcoholics. The writer also calls for a revision of advertising codes and legislation on drunken driving.

One major alcohol policy shortcoming is the lack of data on the prevalence of alcohol problems. Together with the powerful position of the alcohol industry in Nigeria, this perhaps indicates that alcohol consumption trends will rise until alcohol in international trade is considered as serious a problem as narcotics or central nervous system stimulants.